



Republica Moldova

Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
ANRE

str. Alexandr Pușkin, 52A, MD-2005 Chișinău, Tel: 022 823 955, anre@anre.md, <http://www.anre.md>

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

HOTĂRÂRE nr. 178

din 8 aprilie 2025

mun. Chișinău

privind modificarea Hotărârii nr. 513 din 23.08.2024 cu privire la certificarea operatorului sistemului de transport al gazelor naturale SRL „Vestmoldtransgaz”, IDNO 1014600024244 adresa juridică: MD-2088, Șoseaua Balcani 7/E, s. Ghidighici, mun. Chișinău

În temeiul art. 36 din Legea nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale (în continuare Legea nr. 108/2016), pct. 16 lit. g) din Regulamentul de organizare și funcționare a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică, aprobat prin Hotărârea Parlamentului nr. 334/2018, având în vedere Avizul Ministerului Energiei expus în scrisoarea nr. 07-606 din 04.03.2025, Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică,

CONSTATĂ:

În conformitate cu prevederile art. 36 din Legea nr. 108/2016, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică (ANRE/Agenția) a adoptat la data de 23.08.2024, Hotărârea nr. 513 privind certificarea operatorului sistemului de transport al gazelor naturale SRL „Vestmoldtransgaz” (în continuare Hotărârea ANRE nr. 513/2024), luând în considerare, în cea mai mare măsură Avizul Secretariatului Comunității Energetice (în continuare SCE) nr. 2/24 din 24.06.2024, în special concluziile acestuia privind posibilitatea certificării SRL „Vestmoldtransgaz”, doar în cazul respectării condițiilor indicate.

Conform prevederilor pct. IV. subpct. (vi) din Avizul SCE nr. 2/24, Secretariatul a solicitat ca în hotărârea finală a ANRE privind certificarea, să fie prevăzut un interval de timp corespunzător, rezultat din analiza articolului 11 din Directiva 2009/73/CE privind normele comune pe piața internă în sectorul gazelor naturale, în care, dreptul de proprietate asupra rețelei de transport al gazelor naturale să fie transferat de la SA „Moldovagaz” și SRL „Moldovatransgaz” unei alte entități, care nu desfășoară alte activități legate de transport, distribuție, aprovizionare și depozitare și care este separată din punct de vedere legal și funcțional de întreprinderea integrată pe verticală. Totodată, SCE a mai solicitat ca ANRE, în hotărârea sa finală privind certificarea, să prevadă că, în cazul în care această condiție nu va fi îndeplinită în termenul indicat, licența SA „Moldovagaz” pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale să fie retrasă în termen de o lună de la expirarea termenului respectiv.

În scopul executării pct. IV. subpct. (vi) din Avizul SCE, la data de 04.07.2024, Agenția s-a adresat către Ministerul Energiei având ca bază prevederile art. 38 alin. (4) și (5) din Legea nr. 108/2016 cu solicitarea de a prezenta un aviz referitor la siguranța securității aprovizionării cu gaze naturale a Republicii Moldova în cazul certificării SRL „Vestmoldtransgaz”.

Prin scrisoarea nr. 09-2088 din 07.08.2024 Ministerul Energiei a prezentat avizul solicitat și a informat că retragerea licenței SA „Moldovagaz” ar fi putut prezenta la acel moment un risc major pentru securitatea aprovizionării cu gaze naturale a Republicii Moldova, atât pentru consumatorii malului drept, cât și pentru cei ai malului stâng, din care motiv a considerat judicios a se ține cont de acestea, precum și de complexitatea identificării unor soluții durabile estimând perioada necesară pentru realizarea condițiilor menționate până la 30 septembrie 2026.

Astfel, condiția expusă în Avizul SCE la pct. IV. subpct. (vi) și termenul estimat de Ministerul Energiei pentru realizarea condiției respective, a fost transpusă în pct. 5 al dispozitivului Hotărârii ANRE nr. 513/2024.

Ulterior, prin scrisoarea nr. 07-606 din 04.03.2025 Ministerul Energiei a informat ANRE despre revizuirea unor constatări din Avizul exprimat anterior prin scrisoarea nr. 09-2088 din 07.08.2024 privind securitatea aprovizionării cu gaze naturale a consumatorilor de pe malul stâng al Nistrului, având în vedere ultimele evoluții în sectorul energetic din Republica Moldova.

Ministerul Energiei a informat că la data de 04.02.2025, Comisia Europeană și Guvernul Republicii Moldova au convenit asupra unei strategii cuprinzătoare pe doi ani pentru independența și reziliența energetică a Republicii Moldova. Strategia are un dublu obiectiv: decuplarea Republicii Moldova de nesiguranța aprovizionării cu gaze naturale din Federația Rusă și integrarea deplină a acesteia pe piața energetică a UE.

Printre măsurile ce urmează a fi întreprinse asumate prin Scrisoarea de intenție semnată de Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană la data de 04.02.2025 se enumeră adoptarea unei Hotărâri de Guvern pentru a stipula o eliminare definitivă a oricărei forme de dependență de aprovizionarea cu resurse energetice din Federația Rusă.

În acest scop Ministerul Energiei a invitat ANRE să organizeze o procedură transparentă și nediscriminatorie pentru selectarea unui furnizor de serviciu public în contextul art. 89 și 90 ale Legii nr. 108/2016.

Suplimentar la Avizul prezentat prin scrisoarea nr. 09-2088 din 07.08.2024, Ministerul Energiei a comunicat că după criza energetică din ultimii ani, Republica Moldova (malul drept) și-a majorat semnificativ securitatea energetică, micșorând și dependența sa de o singură sursă pentru gazele naturale. Deja malul drept nu mai este dependent de gazul rusesc, compania de stat SA „Energocom” având asigurate toate instrumentele/capacitățile necesare pentru achiziția de gaze naturale pe piața spot și/sau alte surse.

Asigurarea aprovizionării cu gaze naturale și energie electrică, precum și infrastructura electroenergetică și de gaze naturale din regiunea transnistreană nu se află în controlul Guvernului Republicii Moldova. Autoritățile din Republica Moldova, inclusiv ANRE, în condiții de piață, nu pot interveni efectiv pe piața gazelor naturale și a energiei electrice din regiunea transnistreană.

În timp ce malul drept și-a asigurat securitatea aprovizionării cu gaze naturale și liberalizarea treptată a pieței, consumatorii de pe malul stâng, până la data de 1 ianuarie 2025 erau dependenți de o singură sursă de import – SAP „Gazprom”, care se baza strict pe Contractul privind furnizarea gazelor naturale nr. 1ГМ-07-11 din 29 decembrie 2006 încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom”, termenul căruia a fost extins prin Acordul Adițional nr. 19 din 29 octombrie 2021, până la 30 septembrie 2026.

În conformitate cu prevederile art. 13 alin. (2) din Legea nr. 108/2016 corelate cu prevederile art. VI alin. (2) din Legea nr. 249/2022 cu privire la modificarea unor acte normative, doar SA „Moldovagaz” poate livra gaze naturale către malul stâng în baza Contractului privind furnizarea gazelor naturale încheiat cu SAP „Gazprom”, care a fost prezentat către ANRE în conformitate cu art. 85 alin. (9) din Legea nr. 108/2016 până la data intrării în vigoare a Legii nr. 249/2022 cu privire la modificarea unor acte normative.

În contextul incertitudinii, la situația din decembrie 2024, privind continuarea livrărilor de gaze naturale de către SAP „Gazprom” către Republica Moldova (regiunea transnistreană) începând cu 01.01.2025 și ținând cont de faptul că sistarea furnizării de gaze naturale către SA „Moldovagaz” pentru consum în regiunea transnistreană de către SAP „Gazprom” în baza Contractului ar genera o iminentă criză umanitară în regiunea transnistreană, precum și riscuri inevitabile privind asigurarea stabilității sectorului electroenergetic pe întreg teritoriul Republicii Moldova - pe ambele maluri ale râului Nistru, prin Hotărârea Parlamentul nr. 286 din 12.12.2024 a fost declarată stare de urgență pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe o perioadă de 60 de zile, începând cu 16.12.2024.

Cu toate că, contractul privind furnizarea gazelor naturale încheiat între SA „Moldovagaz” și SAP „Gazprom” este în vigoare până la 30.09.2026, prin scrisoare nr. 03/12-5735 din 28.12.2024, SAP „Gazprom” a informat SA „Moldovagaz” despre decizia sa de a sista livrarea gazelor naturale către regiunea transnistreană începând cu 01.01.2025 până la o notificare contrară aferentă reluării livrărilor, fără a specifica expres orice intenții de a relua ulterior livrările de gaze naturale sau de a rezilia Contractul respectiv privind furnizarea gazelor naturale.

Începând cu 01.01.2025, a fost sistată livrarea gazelor naturale către malul stâng al Nistrului. În scopul economisirii gazelor naturale acumulate în rețea, entitatea care furnizează gaze naturale în regiunea transnistreană a Republicii Moldova, SRL „Tiraspoltransgaz”, a anunțat și a început deconectarea consumatorilor industriali începând cu 28.12.2024, ulterior au fost deconectate și gospodăriile individuale, păstrând furnizarea gazelor naturale către blocurile locative și unele edificii cu caracter social.

Conform unui plan comun de acțiuni semnat de întreprinderile de gaze din stânga și dreapta Nistrului, a fost secționată infrastructura de gaze naturale din stânga Nistrului de la cea din dreapta Nistrului și Ucraina. La situația din 01.01.2025 în momentul sistării de către SAP „Gazprom” a furnizării gazelor naturale către malul stâng, SRL „Tiraspoltransgaz” a acumulat stocuri de gaze naturale în rețelele de transport în volum de 14,75 mil. m³, consumul mediu zilnic de gaze naturale pentru necesități proprii ale malului stâng fiind redus în luna ianuarie de la aproximativ 3,7 mil. m³/zi în anul 2024 la doar 0,3-0,5 mil. m³/zi în anul 2025.

Urmare a reducerii drastice al consumului de gaze naturale al consumatorilor din regiunea transnistreană, volumele de gaze naturale stocate în rețelele de transport au fost suficiente pentru a fi utilizate practic pe parcursul întregii luni ianuarie 2025.

În contextul situației critice din regiunea transnistreană, au fost examinate și propuse de către părți mai multe scenarii de aprovizionare cu gaze naturale a malului stâng. Întru soluționarea crizei energetice din regiune pe termen scurt, prin Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova (în continuare CSE) nr. 5 din 27.01.2025 și nr. 7 din 01.02.2025, în vederea menținerii funcționării fiabile a sistemului de transport al gazelor naturale și asigurării funcționării stabile a sistemului energetic al Republicii Moldova, prin derogare de la prevederile art. 13 alin. (2) din Legea nr. 108/2016, a fost dispus ca SA „Moldovagaz” să încheie cu SRL „Tiraspoltransgaz” un contract de împrumut al gazelor naturale în volum de 3 mil. m³.

Conform pct. 1.6 din Dispoziția CSE nr. 7 din 01.02.2025, entitățile care livrează gaze naturale, energie termică și energie electrică, și gestionează rețelele respective în raioanele de est a Republicii Moldova au obligația de livrare exclusiv către categoriile de consumatori protejați definiți în conformitate cu art. 2 din Legea nr. 108/2016 și pct. 97 din Anexa 1 la Regulamentul privind situațiile excepționale în sectorul gazelor naturale și a Planului de acțiuni pentru situații excepționale în sectorul gazelor naturale, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 728/2024.

Suplimentar, la data de 04.02.2025, Comisia Europeană și Republica Moldova au convenit asupra unei strategii cuprinzătoare pe doi ani pentru independența și reziliența energetică a Moldovei. În cadrul acestei strategii, sprijinul global pentru Republica Moldova se va ridica la 250 milioane EUR pentru anul 2025. Adicional la acest sprijin global și ca parte a aceleiași strategii, o ofertă de 60 milioane EUR este pusă la dispoziția populației din regiunea transnistreană a Republicii Moldova, sub rezerva anumitor condiții.

Cu toate acestea, reprezentanții regiunii transnistrene a Republicii Moldova au refuzat ajutorul oferit de UE, fiind asigurată livrarea gazelor naturale către malul stâng pentru luna februarie și martie 2025 prin intermediul companiei MET Gas and Energy Marketing AG cu condiția respectării prevederilor Dispoziției CSE nr. 8 din 10.02.2025, care stabilește că, în vederea asigurării livrării de gaze naturale către regiunea transnistreană a Republicii Moldova ca urmare a stopării livrărilor de către SAP „Gazprom”, prin derogare de la art. 13 alin. (2) din Legea nr. 108/2016 și de la normele privind aprobarea deciziilor de către consiliu și/sau de către adunarea generală a acționarilor, SA „Moldovagaz” poate încheia contracte de vânzare-cumpărare a gazelor naturale pentru a fi livrate către SRL „Tiraspoltransgaz”, cu condiția recepționării plăților în avans pentru gazele naturale și serviciile de transport.

Astfel, în contextul stopării de către SAP „Gazprom” a livrărilor de gaze naturale către malul stâng în baza Contractului privind furnizarea gazelor naturale încheiat cu SA „Moldovagaz”, mecanismului actual aplicat pentru asigurarea livrărilor gazelor naturale către malul stâng, precum și ținând cont de disponibilitatea UE de a acorda suport pentru livrarea gazelor naturale către regiunea transnistreană a Republicii Moldova, Ministerul Energiei, consideră că, retragerea licenței de furnizare a gazelor naturale a SA „Moldovagaz”, în cazul nerespectării condiției de independență în conformitate cu art. 28 din Legea nr. 108/2016, cel puțin din punct de vedere funcțional, decizional și al formei juridice de organizare, față de alte activități care nu sunt legate de transportul, distribuția sau stocarea gazelor naturale, nu va prezenta un risc semnificativ pentru

asigurarea în continuare a securității aprovizionării cu gaze naturale a malului stâng. Mai mult, Ministerul Energiei a prezentat spre consultări publice proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, în cadrul căruia sunt propuse completări ce ar asigura un mecanism mai durabil de aprovizionare cu gaze naturale a regiunii în care activează operatori de sistem nelicențiați, prin desemnarea în acest sens a unui furnizor de către Guvernul Republicii Moldova.

Totodată, Ministerul Energiei menționează că, în temeiul art. 11, 89 și 90 din Legea nr. 108/2016, ANRE a impus SA „Moldovagaz” potrivit Hotărârii nr. 487/2019, obligația de serviciu public de furnizare a gazelor naturale anumitor categorii de consumatorilor finali, la prețuri reglementate, pentru o perioadă de 7 ani, până în decembrie 2026, iar prin Hotărârea nr. 578/2024, a fost impusă obligația de serviciu public de furnizare de ultimă opțiune a gazelor naturale consumatorilor finali care și-au pierdut furnizorul, în condiții reglementate și la prețurile reglementate aprobate de Agenție pe întreg teritoriul Republicii Moldova pe un termen de un an, începând cu data de 13.10.2024,

La situația din 31 decembrie 2024, numărul consumatorilor finali de gaze naturale ce beneficiază de obligația de serviciu public deservită de SA „Moldovagaz” constituia circa 830 590, dintre care: consumatori casnici – 814 356 și consumatori non casnici – 16 234, din care doar în limita teritoriului autorizat prin licența operatorului sistemului de distribuție a gazelor naturale SRL „Chișinău-gaz” sunt deserviți peste 350 mii consumatori finali.

Astfel, Ministerul Energiei consideră că retragerea licenței de furnizare a gazelor naturale a SA „Moldovagaz”, în cazul nerespectării condiției prevăzute în Avizul SCE nr. 2/24, fără a fi stabilit preliminar un alt furnizor sau alți furnizori de gaze naturale ce ar avea capacitatea servirii unui astfel de număr semnificativ de consumatori finali, ar putea reprezenta un risc pentru securitatea aprovizionării cu gaze naturale a malului drept.

În acest context, având în vedere măsurile asumate a fi realizate de Republica Moldova prin Scrisoarea de intenție semnată de Guvernul Republicii Moldova și Comisia Europeană la data de 04.02.2025, precum și ținând cont de complexitatea unui eventual proces de schimbare a furnizorilor actuali cu obligație de serviciu public, întru diminuarea riscurilor securității aprovizionării continue cu gaze naturale a consumatorilor finali, Ministerul Energiei prin scrisoarea nr. 07-487 din 20.02.2025 a solicitat ANRE examinarea lansării pe parcursul Trimestrului II 2025, a procedurilor competitive de selectare a furnizorului/furnizorilor cărora ar urma să le fie impuse obligațiile de serviciu public prevăzute la art. 89 și art. 90 din Legea nr. 108/2016, în baza unor criterii prestabilite de eligibilitate și de selectare competitive, transparente și nediscriminatorii, prevăzute în Regulamentul privind impunerea obligațiilor de serviciu public furnizorilor de gaze naturale, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 518/2024.

Reieșind din cele expuse, la stabilirea perioadei concrete considerate rezonabilă și suficientă care urmează să fie oferită pentru realizarea condițiilor indicate în Avizul SCE nr. 2/24, la expirarea căreia, în caz de neconformare exigențelor respective, drept consecință ar surveni retragerea licenței eliberate SA „Moldovagaz” pentru activitatea de furnizare a gazelor naturale, Ministerul Energiei consideră judicios a se ține cont de riscurile menționate asupra securității aprovizionării cu gaze naturale a consumatorilor finali din Republica Moldova. Totodată, este necesar de ținut cont de complexitatea unui eventual proces de schimbare a furnizorului care execută obligațiile de serviciu public prevăzute la art. 89 și 90 din Legea nr. 108/2016, **corelând termenul în care ANRE va selecta furnizorul/furnizorii cărora ar urma să le fie impuse obligația/obligațiile de serviciu public în baza unor criterii prestabilite de eligibilitate și de selectare competitive, transparente și nediscriminatorii.**

În această ordine de idei, având în vedere scrisorile Ministerului Energiei nr. 07-487 din 20.02.2025, nr. 07-606 din 04.03.2025 și nr.07-880 din 01.04.2025, Agenția constată că termenul maxim pentru declanșarea procedurilor de selectare a furnizorilor de serviciu public în contextul art. 89 și 90 din Legea nr. 108/2016, este data de **01.05.2025**. Pentru parcurgerea tuturor etapelor prevăzute la pct. 18 din Regulamentul privind impunerea obligațiilor de serviciu public furnizorilor de gaze naturale, aprobat prin Hotărârea ANRE nr. 518/2024, având în vedere termenii procedurali expres stabiliți precum și ținând cont de opțiunea extinderii termenului de publicare a anunțului privind organizarea procedurii de selectare a furnizorilor de serviciu public, sunt necesare circa 40 de zile lucrătoare. Concomitent, este necesar de estimat și perioada de timp suficientă parcurgerii

tuturor etapelor procedurale pentru desemnarea furnizorilor de serviciu public de către Consiliul de administrație al ANRE, în cazul în care în cadrul procedurii competitive de selectare a furnizorului de ultimă opțiune nu va putea fi identificat nici un furnizor care să corespundă cerințelor înaintate sau în cazul în care nici un titular de licență nu va manifesta interes pentru participare la aceasta. Astfel, reieșind din termenii stabiliți pentru parcurgerea etapelor asigurării transparenței în procesul decizional, sunt necesare circa 30 zile.

Reieșind din cele expuse și ținând cont de necesitatea asigurării unei predictibilități până la începutul sezonului rece al anului 2025-2026, data limită maximală care poate fi considerată rezonabilă și suficientă pentru conformarea de către proprietarii rețelelor de transport SA „Moldovagaz” și SRL „Moldovatransgaz” la cerințele art. 28 din Legea nr. 108/2016, prin separarea funcțională, decizională și a formei juridice de organizare față de alte activități care nu sunt legate de transportul, distribuția sau stocarea gazelor naturale, este de **31.07.2025**.

Având în vedere faptul că situația descrisă nu se încadrează în condițiile care servesc drept temei pentru reluarea procedurii de certificare, Agenția a solicitat prin scrisoarea nr. 07-01/1286 din 07.03.2025 opinia Secretariatului Comunității Energetice referitor la procedura care urmează să fie aplicată de către ANRE pentru operarea modificărilor la termenul stabilit în textul pct. 5 al Hotărârii nr. 513 din data de 23.08.2024 cu privire la certificarea operatorului sistemului de transport al gazelor naturale SRL „Vestmoldtransgaz” și despre necesitatea notificării și avizării din partea SCE a respectivei decizii conform procedurii stabilite la art. 36 alin. (5) și alin. (6) al Legii nr. 108/2016.

La data de 10.03.2025 SCE a confirmat, că în situația descrisă nu există temei pentru reluarea procedurii de certificare și a recomandat emiterea unei hotărâri de modificare a Hotărârii nr. 513/2024, fără necesitatea aplicării procedurii din art. 36 alin. (5) și alin. (6) al Legii nr. 108/2016.

La data de 18.03.2025 Agenția a remis spre coordonare proiectul de modificare a Hotărârii nr. 513 din data de 23.08.2024 cu privire la certificarea operatorului sistemului de transport al gazelor naturale SRL „Vestmoldtransgaz”, care la data de 20.03.2025, prin scrisoarea nr. REG-MD/O/alo/03/20-03-2025, a fost avizat pozitiv de către Secretariat.

În concluzie la cele menționate, având în vedere circumstanțele de fapt cât și normele de drept aplicabile, Consiliul de administrație al Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică,

HOTĂRĂȘTE:

1. La pct. 5 din dispozitivul Hotărârii ANRE nr. 513 din 23.08.2024 cu privire la certificarea operatorului sistemului de transport al gazelor naturale SRL „Vestmoldtransgaz”, termenul de „**30.09.2026**” se substituie cu termenul „**31.07.2025**”.
2. Prezenta Hotărâre intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și se publică pe pagina web oficială a Agenției.
3. Prezenta Hotărâre poate fi contestată la autoritatea emitentă în termen de 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial.

Alexei TARAN
Director general

Eugen CARPOV
Director

Violina ȘPAC
Director

Alexandru URSU
Director